

Прва основна школа краља Петра II у Ужицу

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

План наставе и учења за VI разред

за период 2019-2022. године

Предмет: ГЕОГРАФИЈА

Напомена: Све евентуалне корекције програма наставе и учења географије биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Назив предмета	ГЕОГРАФИЈА
Циљ	Циљ учења Географије је да ученик појмовно и структурно овлада природногеографским, демографским, насеобинским, политичкогеографским, економскогеографским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма.
Разред	Шести
Годишњи фонд часова	72 часа

ГОДИШЊИ (ГЛОБАЛНИ) ПЛАН РАДА

БРОЈ ТЕМЕ	НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА			ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ
		ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	УКУПНО ЧАСОВА	
1.	ДРУШТВО И ГЕОГРАФИЈА	2	1	2	<p>ГЕ.1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред</p> <p>ГЕ.2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре становништва</p> <p>ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља</p>
2.	ГЕОГРАФСКА КАРТА	8	5	13	<p>ГЕ.1.1.1. разме појам оријентације и наводи начине оријентисања</p> <p>ГЕ.1.1.2. описује начине представљања Земљине површине (глоб и географска карта)</p> <p>ГЕ.1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте</p> <p>ГЕ.2.1.1. одређује стране света у простору и на географској карти</p> <p>ГЕ.2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти</p> <p>ГЕ.2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом</p> <p>ГЕ.2.1.4. приказује понуђене географске податке: на некој карти,</p>

					картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима...), графиком, табелом и схемом ГЕ.3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница - објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте
3.	СТАНОВНИШТВО	7	3	10	ГЕ.1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред ГЕ.2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре становништва ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља
4.	НАСЕЉА	4	3	7	ГЕ.1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред ГЕ.2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре становништва ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља
5.	ПРИВРЕДА	7	5	12	ГЕ.1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности
6.	ДРЖАВА И ИНТЕГРАЦИОНИ ПРОЦЕСЕ	9	7	16	ГЕ.1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране ГЕ.2.3.2. именује међународне организације у свету (EU, UNICEF, UN, UNESCO, FAO, Црвени крст) ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности
7.	ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ	7	4	11	ГЕ.1.4.1. препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе ГЕ.2.4.1. описује природне и друштвене одлике наше државе и наводи њене географске регије ГЕ.3.4.1. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у нашој земљи и уме да издвоји географске регије ГЕ.3.4.2. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у Европи и уме да издвоји географске регије
ПРВО ПОЛУГОДИШТЕ		25	15	40	
ДРУГО ПОЛУГОДИШТЕ		19	13	32	
УКУПНО		45	27	72	

ОБЛАСТ / ТЕМА	ИСХОДИ По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да:	САДРЖАЈИ
ДРУШТВО И ГЕОГРАФИЈА	<ul style="list-style-type: none"> - Успоставља везе између физичкогео-графских и друштвеногеографских објеката, појава и процеса; 	Друштвена географија, предмет проучавања и подела
ГЕОГРАФСКА КАРТА	<ul style="list-style-type: none"> - одређује математичкогеографски положај на Земљи; - анализира, чита и тумачи општегеографске и тематске карте; - оријентише се у простору користећи компас, географску карту и сателитске навигационе системе; 	<p>Географска/картографска мрежа</p> <p>Географска ширина и географска дужина, часовне зоне</p> <p>Појам карте и њен развој кроз историју</p> <p>Елементи карте (математички, географски и допунски)</p> <p>Картографски знаци и методе за представљање рељефа на карти</p> <p>Подела карата према садржају и величини размера</p> <p>Оријентација у простору и оријентација карте, мерење на карти, сателитски навигациони систем</p>
СТАНОВНИШТВО	<ul style="list-style-type: none"> - доводи у везу размештај светског становништва са природним карактеристикама простора; - анализира компоненте популационе динамике и њихов утицај на формирање укупних демографских потенцијала на примерима Србије, Европе и света; - анализира различита обележја светског становништва и развија свест о солидарности између припадника различитих социјалних, етничких и културних група; 	<p>Основни појмови о становништву: демографски развитак и извори података о становништву</p> <p>Број и распоред становништва на Земљи</p> <p>Природно кретање становништва</p> <p>Миграције становништва</p> <p>Структуре становништва: биолошке и друштвено-економске</p> <p>Савремени демографски процеси у Србији, Европи и свету</p>
НАСЕЉА	<ul style="list-style-type: none"> - анализира географски положај насеља; - објашњава континуиране процесе у развоју насеља и даје примере у Србији, Европи и свету; 	<p>Појам и настанак првих насеља</p> <p>Положај и географски размештај насеља</p> <p>Величина и функције насеља</p> <p>Типови насеља</p> <p>Урбанизација</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - доводи у везу типове насеља и урбане и руралне процесе са структурама становништва, миграцијама, економским и глобалним појавама и процесима; 	<p>Град – унутрашња структура и односи са околним простором</p> <p>Село и рурални процеси</p>
ПРИВРЕДА	<ul style="list-style-type: none"> - уз помоћ географске карте анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности; - доводи у везу размештај привредних објеката и квалитет животне средине; - вреднује алтернативе за одрживи развој у својој локалној средини, Србији, Европи и свету; 	<p>Привреда, привредне делатности и сектори привреде</p> <p>Пољопривреда и географски простор</p> <p>Индустрија и географски простор</p> <p>Саобраћај, туризам и географски простор</p> <p>Ванпривредне делатности</p> <p>Развијени и неразвијени региони и државе и савремени геоекономски односи у свету</p> <p>Концепт одрживог развоја</p>
ДРЖАВА И ИНТЕГРАЦИОНИ ПРОЦЕСИ	<ul style="list-style-type: none"> - објасни политичко-географску структуру државе; - представи процесе који су довели до формирања савремене политичкогеографске карте света; 	<p>Појам и настанак првих држава</p> <p>Географски положај државе</p> <p>Величина и компактност територије државе</p> <p>Појам и функција државних граница</p> <p>Главни град</p> <p>Облик владавине</p> <p>Политичкогеографска карта Европе после Другог светског рата</p> <p>Политичкогеографска карта света после Другог светског рата</p>
ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ	<ul style="list-style-type: none"> - објасни како се издвајају географске регије; - илуструје уз помоћ карте најважније географске објекте, појаве и процесе на простору Европе. 	<p>Географске регије и регионална географија</p> <p>Положај и границе Европе</p> <p>Природне карактеристике Европе</p> <p>Становништво Европе</p> <p>Насеља Европе.</p> <p>Привреда Европе</p> <p>Географске регије Европе</p>

ОБЛАСТ/ТЕМА	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА (по областима)
ДРУШТВО И ГЕОГРАФИЈА	<ul style="list-style-type: none"> -Упознати ученике са општим предметом проучавања друштвене географије. -Упознати ученике са друштвено-географским дисциплинама и њиховим предметима проучавања, као и са њиховим везама са другим географским дисциплинама и другим наукама. -Помоћи ученицима да повежу постојећа знања у друштву са географијом као науком.
ГЕОГРАФСКА КАРТА	<ul style="list-style-type: none"> -Оспособити ученике да усвоје и разумеју појам географска карта, меридијан, паралела, екватор и гринич (при обради користити глобус, карту света) -Оспособити ученике да самостално одређују географску ширину и дужину карти и глобусу (указати на корелацију са математиком). -Оспособити ученике да тумаче различите картографске знаке, да читају и анализирају општегеографске и тематске карте, објаснити начине представљања рељефа на картама. -Оспособити ученике за оријентацију у простору повезивањем већ постојећих знања о начинима оријентације помоћу Сунца,маховине...а такође оспособити ученике за оријентацију помоћу компаса и ГПС уређаја.
СТАНОВНИШТВО	<ul style="list-style-type: none"> -Упознати ученике са одликама и факторима демографског развитка, распоредом становништва на Земљи као и његовим структурним обележијима (нагласак да буде на обради основних појмова о становништву, значају његовог проучавања, као и основним изворима података) -Код ученика развијати свест о значају улоге човека у простору у коме живи -Указати на значај миграционих кретања за савремени демографски развитак -Указати на различите социјалне, етничке и културне групе као важан корак у подстицању толеранције и солидарности. -Приликом обраде садржаја користити географске крте, различите тематске карте, дијаграме, графиконе
НАСЕЉА	<ul style="list-style-type: none"> -Упознати ученике са основним појавама и процесима у развоју насеља у Србији, Европи и свету (нагласити корелацију са историјом). -Помоћи ученицима да се упознају са основним квантитативним показатељима (нпр:популациона величина градова) -Објаснити најосновнију поделу насеља и указати на функције насеља. -Акцент ставити на процесе у развоју насеља (урбанизација, депопулација, деаграризација)
ПРИВРЕДА	<ul style="list-style-type: none"> -Упознати ученике са основним појмовима о привреди, факторима развоја привреде и појединих делатности као и утицајем привреде на географски простор. -Оспособити ученике да анализирају утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности. -Указати на то како развој утиче на квалитет животне средине, шта је одрживи развој и због чега је значајан.

ДРЖАВА И ИНТЕГРАЦИОНИ ПРОЦЕСИ	-Упознати ученике са политичкогеографским карактеристикама државе, дефинисати појам државе, њене елементе и указати на време и место настанка првих држава у свету. -Ставити акценат на мотиве (интересе) интеграционих процеса. -Указати на значајне међународне организације (ЕУ,УН,НАТО пакт...)
ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ	-Указати ученицима на могућност примене знања из опште (физичке и друштвене) географије у регионалној географији. -Упознати ученике са основним појмовима о континенту (географски положај, границе и величина, природне и друштвене одлике, регије)

Опште предметне компетенције

Компетенција за учење:

- Има позитиван и одговоран однос према учењу.
- Мотивисан је и оспособљен да самостално планира, организује, спроводи и вреднује учење; разликује битно од небитног, изражава и образлаже идеје.
- Користи различите изворе информација и има критички однос према њима.
- Примењује одговарајуће начине учења у складу са циљевима, садржајем, интересовањима, условима и временом.
- Способан је да самостално и у сарадњи са другима истражује, открива и повезује нова знања; користи могућности ваншколског учења; негује и развија лична интересовања.

Одговорно учешће у демократском друштву:

- Има позитиван став према поштовању људских права и слобода.
- Зна дечја и основна људска права и одговорности, уме да препозна њихово кршење и способан је да их аргументовано брани.
- Понаша се одговорно, хумано и толерантно у друштву.
- Примењује процедуре демократског друштва у одлучивању и избору; поштује одлуке већине и уважава мишљења мањине.
- Негује своју националну културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу.
- Промовише позитивне вредности друштва у различитим активностима (нпр. хуманитарне, еколошке, културно-уметничке акције; борба против насиља и дискриминације по било ком основу (нпр. верском, националном, родном, узрасном, етничком...)); акције против болести зависности, злостављања животиња итд.).

Естетичка компетенција:

- Показује позитиван однос према сопственој и култури других заједница, упознаје и разуме њихове вредности, повезује културну и природну баштину са историјским и географским контекстом и доприноси очувању природних и културних добара.

- Препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.
- Употребљава основне појмове, схеме и правила који припадају теоријама уметничких грана које постоје у основном образовању.

Комуникација:

- Познаје различите облике комуникације и њихове одлике (усмену и писану, невербалну, телефоном, преко интернета итд.).
- Уме јасно да се изрази усмено и писано, у складу са потребама и карактеристикама ситуације, поштујући ограничења у погледу дужине и намене.
- Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.
- Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин.
- Користи на одговарајући и креативан начин језик и стил који је специфичан за различите дисциплине; кроз комуникацију негује културу изражавања и чува језички идентитет.
- Уме да саслуша излагање саговорника до краја и без упадица.

Одговоран однос према околини:

- Сагледава које активности (обрасци понашања), на личном нивоу, нивоу заједнице и глобалном нивоу, могу унапредити стање и квалитет животне средине и природе.
- Активно се укључује у друштвене акције у школи и заједници које су усмерене ка заштити, обнови и унапређењу животне средине и ка одрживом развоју.

Одговоран однос према здрављу:

- Бира стил живота и навике имајући на уму добре стране и ризике тог избора. Разуме да је стил живота ствар личног избора и преузима одговорност за свој избор.

Предузимљивост и оријентација ка предузетништву:

- Препознаје сопствене предности и своје могућности у односу на будуће образовање и професионалну оријентацију;
- Спреман је да учествује у самосталним и тимским пројектима; способен је да развије идеју, представи је, образложи и преговара у тиму о њеној реализацији; учествује у активностима са другима у оквиру своје тимске улоге;
- Мотивисан је и зна да истакне своје добре особине које су важне за обављање школских и радних задатака и користи ЦВ и мотивационо писмо да опише своје компетенције, жеље и очекивања.
- Зна да постави реалне циљеве и на основу датих могућности уме да планира и проналази начине њиховог остваривања.

Рад с подацима и информацијама:

- Зна да је за разумевање појава и догађаја и доношење компетентних одлука потребно имати релевантне и поуздане податке и разликује податак/ информацију од њиховог тумачења.
- Користи податке из различитих извора, начине добијања података и на основу тога процењује њихову поузданост и

препознаје могуће грешке уз помоћ наставника.

- Користи информације у различитим симболичким модалитетима (табеларни, графички, текстуални приказ), чита, тумачи и примењује их, повезујући их са претходним знањем из различитих области.

Решавање проблема:

- Препознаје проблем, рашчлањује проблемску ситуацију на делове и уочава везе и односе између њих у светлу претходно стечених знања у оквиру различитих предмета и ваншколског искуства.
- Планира стратегију решавања проблема (претпоставља решења, планира редослед активности, избор извора информација, средстава/опреме коју ће користити, са ким ће сарађивати, са ким ће се консултовати).
- Решава проблем према планираној стратегији примењујући знања и вештине стечене учењем различитих предмета и ваншколским искуством.
- Самостално или консултујући друге особе (вршњаке, наставнике, родитеље) преиспитује начин решавања проблема, алтернативне начине решавања, тачност и прецизност решења.
- Формулише објашњења и закључке на основу резултата до којих је дошао/дошла у раду, презентује их и дискутује са другим особама и преиспитује их у светлу добијених коментара. Стечена нова сазнања и вештине повезује у јединствену целину са претходним.
- Проверава применљивост решења у пракси и користи стечена знања и вештине у новим ситуацијама.

Сарадња:

- активно и конструктивно учествује у раду групе или пара,
- поштује правила заједничког рада и препознаје своје место и улогу у групи
- или пару,
- доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима поштујући друге као равноправне чланове тима или групе,
- одговорно и савесно извршава заједничке активности стављајући интересе групе изнад сопствених,
- критички процењује свој рад и рад чланова групе, доприноси унапређивању рада групе и уме да представи резултате рада.

Дигитална компетенција:

- Уме да претражује, критички анализира и систематизује информације у електронском облику користећи одговарајућа средства ИКТ.
- Уме да представи, организује и обликује одређене информације користећи на ефикасан начин могућности ИКТ средства.
- Приликом решавања проблема уме да одабере средство ИКТ и да га користи на одговарајући начин.
- Ефикасно користи ИКТ за комуникацију и сарадњу.
- Препознаје предности, ризике и опасности по себе и друге и одговорно поступа при коришћењу ИКТ.

Специфичне предметне компетенције

ОБЛАСТ: Развијеност и примена географских способности и вештина за решавање одређених ситуација

- **Основни ниво**

Ученик чита географску карту, употребљава различите географске изворе и статистичке податке. Употребљава најједноставније мерне инструменте и описује податке које они приказују.

- **Средњи ниво**

Ученик истражује, класификује и приказује елементе географске средине на некој карти, моделом, дијаграмом, табелом, схемом, текстом. Познаје значај примене информационих технологија у свакодневним активностима.

- **Напредни ниво**

Ученик планира и изводи једноставна теренска истраживања, користи и анализира информације о географским чињеницама датим у писаним и електронским медијима, изводи закључке и примењује их у новим ситуацијама. Примењује информационе технологије ради обављања различитих активности.

ОБЛАСТ: Примена географских знања и концептуалног разумевања у одређеним проблемским ситуацијама

- **Основни ниво**

Ученик препознаје, разликује и именује физичко-географске, друштвено-географске и регионално-географске чињенице и наводи њихове вредности за рационално коришћење у свакодневном животу.

- **Средњи ниво**

Ученик идентификује и анализира индивидуалност, разноврсност и распрострањеност физичко-географских и друштвено-географских чињеница, а регионално-географске чињенице, везе и законитости сврстава у одређене појмовне категорије и системе.

- **Напредни ниво**

Ученик анализира и објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у географској средини и предлаже нова решења. Издваја и упоређује географске регије.

УПУТСТВО ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Наставни програм географије представља програм оријентисан на исходе. Исходи су искази о томе шта ће ученици знати, разумети и умети да ураде након обрађене наставне области/теме, односно на основу знања која граде учећи географију. Исходи представљају опис интегрисаних знања, вештина, ставова и вредности које ученик гради, проширује и продубљује кроз три програмске области овог предмета.

Главна карактеристика наставе усмерене на достизање исхода је учење у школи током којег наставник треба да обезбеди услове у којима ће ученик учити:

- смислено: повезивањем оног што учи са оним што зна и са ситуацијама из живота; повезивањем онога што учи са оним што је већ учио из географије и других предмета;
- проблемски: самосталним прикупљањем и анализирањем података и информација; постављањем релевантних питања себи и другима; развијањем плана решавања задатог проблема;
- дивергентно: предлагањем нових решења; смишљањем нових примера; повезивањем садржаја у нове целине;
- критички: поређењем важности појединих чињеница и података; смишљањем аргумената; предвиђањем последица;
- кооперативно: кроз рад и сарадњу са ученицима и наставником, кроз дискусију и размену мишљења користећи све расположиве изворе знања.

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Праћење напредовања ученика је у функцији развоја ученика у достизању исхода. Праћење и вредновање ученика започиње иницијалном проценом нивоа на коме се ученик налази и у односу на то ће се процењивати његов даљи ток напредовања. Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета, као и напредак других ученика. У ту сврху, сваки наставни час и свака активност ученика је прилика за формативно оцењивање, односно регистровање напретка ученика и упућивање на даље активности. Наставник треба да подржи саморефлексију (промишљање ученика о томе шта зна, уме, може) и подстицање саморегулације процеса учења кроз постављање личних циљева напредовања и планирања како да их остваре. Оцењивање је саставни део процеса наставе и учења којим се обезбеђује стално праћење остваривања прописаних циљева, исхода и стандарда постигнућа ученика у току савладавања школског програма. Ученик се оцењује на основу усмене провере постигнућа, писмене провере и практичног рада. Ученик се оцењује и на основу активности и његових резултата рада: писању и излагању презентација, различитим облицима групног рада, рад на пројектима и сл. Критеријуми бројчаног оцењивања (сумативно оцењивање) су дефинисани Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању.

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ

ОБЛАСТ	ОСНОВНИ НИВО (80%)	СРЕДЊИ НИВО (50%)	НАПРЕДНИ НИВО(25%)
ГЕОГРАФСKE СПОСОБНОСТИ И ВЕШТИНЕ	<p>ГЕ.1.1.1. оријентише се у природи и на географској карти</p> <p>ГЕ.1.1.2. Наводи и описује начине представљања Земљине површине (глобус и географска карта)</p> <p>ГЕ.1.1.3. Препознаје и чита географске и допунске елементе карте.</p>	<p>ГЕ.2.1.1. одређује положај места и тачака на географској карти и у простору</p> <p>ГЕ.2.1.3. класификује географске чињенице (објекте, појаве и процесе) и географске податке и представља их на немој карти картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима...), моделом, дијаграмом, табелом, схемом, текстом.</p> <p>ГЕ.2.1.4. Понуђене географске податке приказује на немој карти картографским изражајним средствима</p>	<p>ГЕ.3.1.1. доноси закључке о просторним и каузалним везама географских чињеница – објеката, појава процеса и односа на основу анализе географске карте</p> <p>ГЕ.3.1.3. планира и изводи једноставна теренска истраживања.</p>
ДРУШТВЕНА ГЕОГРАФИЈА	<p>ГЕ.1.3.1.Познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред</p> <p>ГЕ.1.3.2.Дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране</p>	<p>ГЕ.2.3.1.Разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре становништва</p> <p>ГЕ.2.3.2.Именује међународне организације у свету (ЕУ, УНИЦЕФ, УН, УНЕСКО, ФАО, Црвени крст...)</p>	<p>ГЕ.3.3.1.Објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља</p> <p>ГЕ.3.3.2.Објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности</p>
РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА	<p>ГЕ.1.4.2.Именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике</p>	<p>ГЕ.2.4.2.Описује природне и друштвене одлике континената и наводи њихове географске регије</p>	<p>ГЕ.3.4.2.Објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у Европи и уме да издвоји географске регије</p>

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА (МЕТОДЕ И ТЕХНИКЕ)

Програмски садржаји географије резултат су захтева времена, најновијих достигнућа у науци и примерени су развојним способностима ученика.

Наставне теме су логички распоређене, а обрађују садржаје из друштвене и регионалне географије и пружају ученицима основна знања за брже и лакше разумевање градива.

Приликом израде планова рада (глобалног и оперативног) треба предвидети око 60% часова за обраду новог градива и око 40% за друге типове часова, укључујући и излазак у природу. Излазак у природу подразумева посматрања и праћења природних појава и процеса .

Провера остварености стандарда ученичких постигнућа (остварености исхода)

Шта пратимо		Поступак и инструменти оцењивања	Критеријуми	Време
<p>Степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета;</p> <p>Процењују се: вештине изражавања и саопштавања; разумевање, примена и вредновање научених поступака и процедура; рад са подацима и рад на различитим врстама текстова; уметничко изражавање; вештине, руковање прибором, алатом и технологијама и извођење радних задатака.</p>	<p>ученик који остварује веома значајан напредак у савладавању програма предмета и у потпуности самостално испуњавања захтеве који су утврђени на основном и средњем нивоу, као и већину захтева са напредног нивоа посебних стандарда постигнућа, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, добија оцену одличан (5);</p>	<p>- Свакодневно бележење активности ученика на часу у свеску евиденције наставника и електронски дневник</p>	<p>Број јављања: За јављање + За јављање више пута ++ За давање комплетног, потпуног одговора на тежа питања +5 Ко не зна одговор -</p>	<p>Свакодневно бележење током године</p>
	<p>ученик који остварује значајан напредак у савладавању програма предмета и у потпуности, самостално, испуњавања захтеве који су утврђени на основном и средњем нивоу, као и део захтева са напредног нивоа посебних стандарда постигнућа уз мању помоћ наставника, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, добија оцену врло добар (4);</p>	<p>- Усмено одговарање, свеска евиденције наставника и електронски дневник</p>	<p>Свеобухватност одговора Хронолошка прецизност Сналажење на карти Хоризонтално и вертикално повезивање градива</p>	<p>Пресек стања по тромесечју</p>
		<p>-Редовност доношења домаћег, свеска евиденције и електронски дневник</p>	<p>За три недоношења домаћег -1 у свеску</p> <p>Прегледање свески</p>	<p>Свакодневно током године праћење/ пресек стања за тромесечје</p> <p>На крају наставне године</p>

		<p>ученик који остварује напредак у савладавању програма предмета и у потпуности, самостално испуњавања захтеве који су утврђени на основном и већи део на средњем нивоу посебних стандарда постигнућа, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, добија оцену добар (3);</p>	<p>- Писане провере, свеска евиденције и електронски дневник</p>	<p>Бодовање:</p> <p>40-54%-2 55-69%-3 70-84%-4 85-100%-5</p>	<p>Након сваке теме</p>
		<p>ученик који остварује минималан напредак у савладавању програма предмета и испуњавања уз помоћ наставника захтеве који су утврђени у већем делу основног нивоа постигнућа, односно захтеве који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа и, добија оцену довољан (2);</p>	<p>- Групни рад (посматрање наставника, излагање група), свеска евиденције и електронски дневник</p> <p>- Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова), свеска евиденције и електронски дневник</p> <p>-Сналажење на карти, свеска евиденције и електронски дневник</p>	<p>Сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) Степен знања свих чланова групе Квалитативно и квантитативно процењивање резултата рада група (пано, табела...)</p>	<p>По потреби</p>
				<p>Прва три пара која ураде добијају +5</p>	<p>По потреби</p>
				<p>За показаних 5 појмова -5 За 4 -4 3-3 2-2 1-1</p>	<p>На крају школске године</p>

Ангажовање ученика у настави.	Одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказано интересовање и мотивацију за учење и напредовање. активно	веома висок степен ангажовања ученика (5)	Вођење евиденције од стране наставника о: -Броју јављања на часовима -Броју успешности у групном раду, раду у пару -Учешћу на такмичењима, -Несебичном пружању помоћи другим ученицима...	-Све што је рађено на часу налази се у свескама -Број и квалитет добровољног учешћа у разним наставним и ваннаставним активностима (такмичења, израда паноа, кратко предавање, вођење квиза, израда асоцијација...)	-Пресек стања по тромесечјима
		висок степен ангажовања ученика (4)			
		уз ангажовање ученика (3)			
		ангажовање ученика (2)			

Концепција програма пружа широке могућности за примену различитих наставних метода, као и употребу информационих технологија. Избор наставних метода зависи од циља и задатка наставног часа и опремљености кабинета. Избор облика рада је препуштен наставнику. Наставници треба да препознају различите нивое знања ученика; да настоје да побољшају квалитет и проверавају резултате учења.

Наставник за припрему рада на часу треба да користи уџбеник одобрен од стране Министарства просвете и спорта и да се усавршава пратећи акредитоване семинаре и најновију стручну литературу.

НЕКИ ОД ПРЕПОРУЧЕНИХ НАЧИНА ПРИЛАГОЂАВАЊА ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА УЧЕНИЦИМА КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНА ДОДАТНА ОБРАЗОВНА ПОДРШКА:

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...)
- што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи...
- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја.

ДОДАТНА НАСТАВА

Циљеви додатног рада: додатни рад је планиран за заинтересоване и талентоване ученике, за стицање знања већег обима, израду и представљање презентација географских појава и процеса, размену мишљења и извођење закључака о географским одликама различитог типа.

Садржаји програма	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Друштво и географија	- посматрају, разговарају, постављају питања	- упућује - подтиче на радозналост и самостални рад - одговара на питања	- фронтални - индивидуални - групни	Оспособљавање за учење повезивањем демонстрацијом
Географска карта	- посматрају, - разговарају, - описују, - упоређују	- упућује - подтиче на размишљање, логичко закључивање и упоређивање - подтиче на радозналост и самостални рад - одговара на питања	- фронтални - индивидуални - групни	Оспособљавање за учење повезивањем и упоређивањем, демонстрација
Становништво	- посматрају, -разговарају, -описују, -упоређују - уочавају - закључују - препознају	-упућује - подтиче на размишљање, логичко закључивање и упоређивање - подтиче на радозналост и самостални рад - одговара на питања - усмерава и прати активности ученика	- фронтални - индивидуални - групни	Оспособљавање за учење повезивањем, упоређивањем и демонстрацијом
Насеља	- посматрају, -разговарају, -описују, -упоређују - уочавају - закључују - препознају	-упућује - подтиче на размишљање, логичко закључивање и упоређивање - подтиче на радозналост и самостални рад - одговара на питања - усмерава и прати активности ученика	- фронтални - индивидуални - групни	Оспособљавање за учење повезивањем, упоређивањем и демонстрацијом

Привреда	- посматрају, -разговарају, -описују, -упоређују - уочавају - закључују - препознају	-упућује - подстиче на размишљање, логичко закључивање и упоређиваље - подтиче на радозналост и самостални рад - одговара на питања - усмерава и прати активности ученика	- фронтални - индивидуални - групни	Оспособљавање за учење повезивањем, упоређивањем и демонстрацијом
Држава и интеграцијски процеси	- посматрају, -разговарају, -описују, -упоређују - уочавају - закључују - препознају	-упућује - подстиче на размишљање, логичко закључивање и упоређиваље - подтиче на радозналост и самостални рад - одговара на питања - усмерава и прати активности ученика	- фронтални - индивидуални - групни	Оспособљавање за учење повезивањем, упоређивањем и демонстрацијом
Географија Европе	- посматрају, - разговарају, - описују, - упоређују - уочавају и израђују презентације	- упућује - подстиче на размишљање, логичко закључивање и упоређиваље - подтиче на радозналост и самостални рад - одговара на питања - усмерава и прати активности ученика	- фронтални - индивидуални - групни	Оспособљавање за учење повезивањем, упоређивањем и демонстрацијом
Напомена: Часови додатне наставе се могу по потреби кориговати. Број часова зависи од одељења и потреба ученика				

ДОПУНСКА НАСТАВА

Циљеви допунске наставе су:

Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање, са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива.

Садржаји програма	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Друштво и географија	Слушају,питају	<ul style="list-style-type: none"> - подстиче на усвајање знања - мотивише за рад - методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални 	Боље разумевање градива
Географска карта	Слушају,питају	<ul style="list-style-type: none"> - подстиче на усвајање знања - мотивише за рад - методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални 	Боље разумевање градива
Становништво, насеља и привреда	Слушају, питају, упоређују	<ul style="list-style-type: none"> - подстиче на усвајање знања - мотивише за рад - методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални 	Боље разумевање и уочавање
Регионална географија Европе	Слушају,питају, упоређују	<ul style="list-style-type: none"> - подстиче на усвајање знања - мотивише за рад 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални 	Боље разумевање градива и уочавање разлика

		- методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика		
--	--	--	--	--

Напомена: Часови допунске наставе се могу по потреби кориговати. Број часова зависи од одељења и потреба ученика